

عنوان مقاله:

بررسی تاثیر نقوش سوزن دوزی سنتی بلوچ بر روی مد و پوشاک امروزی ایران

محل انتشار:

دومین همایش ملی زبان تزئین در طراحی مد و لباس (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

نیلوفر نقوی - دانشجوی کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

زهرا حسین نژاد - عضو هیات علمی گروه ارتباط تصویری دانشگاه علم و فرهنگ

خلاصه مقاله:

هنر سوزن دوزی یکی از صنایع دستی زیبا و قابل توجه است که در منطقه سیستان و بلوچستان قدمت تاریخی دارد. در برخی منابع زمان شروع این هنر ۱۰۰ تا ۲۰۰ سال پیش از اسلام ذکر شده است. این هنر نوعی آراستن پارچه های ساده و تبدیل آنها به منسوجاتی با رنگ های متنوع و نقش های چشم نواز می باشد که در بردارنده نقوش هندسی و طبیعی است. نقوش طبیعی خود به چهار دسته نقوش انسانی، حیوانی، گیاهی و عناصر طبیعی تقسیم می شود. سوزن دوزی ها به ۳ نوع پرکار و میان کار و کم کار تقسیم می شوند. زنان بلوچ این نقوش را به صورت ذهنی و بدون نقشه قبلی گاه به صورت انتزاعی و گاه به صورت واقع گرایانه بر روی پارچه پیاده سازی می کنند و این پارچه ها پوشاک سنتی و اصیل این منطقه را تشکیل می دهند. خاستگاه نقش و نگاره های سوزن دوزی را می توان در عناصر طبیعت، زیورآلات، عناصر مرتبط با اعضای بدن انسان موضوعات ذهنی و تخیلی و همچنین مذهب و باورهای قومی دنبال کرد. تنوع نقوش سوزن دوزی بلوچ، با نقش و نگارهای متنوع پر تکرار و تعداد بی شماری از نقوش هندسی، جلوه ای بی همتا به خلاقیت زنان سوزن دوز و ابداع ترکیب هایی جدید در هنر آنان بخشیده است. رنگ ها در سوزن دوزی بلوچی محدود به شش رنگ می باشد اما این شش رنگ در بین زنان بلوچ هفت عدد است. به دوختی که شامل این شش رنگ باشد دوخت هفت رنگ می گویند. این رنگ ها شامل قرمز، سبز، قهوه ای تیره، سیاه، سفید و آبی است که ۸۰ درصد یک دوخت بلوچی را رنگ قرمز تشکیل می دهد. سوزن دوزی بلوچ در دوره های مختلف تاریخ معاصر، به صورت کاملا کاربردی در لباس های طبقه مرفه و رده بالای جامعه استفاده می شده است بطوریکه انواع طرح ها و نقش های این هنر در لباس درباریان قاجار به ویژه در لباس های فاخر پادشاهان قاجار دیده می شود و سپس در دوران پهلوی نیز این طرح ها در جشن ها و مراسم خاص خاندان پهلوی کاربردی پیدا کردند و لباس های گران قیمتی با استفاده از این طرح ها برای درباریان به خصوص فرح پهلوی تهیه شد. این نقوش سنتی بر خلاف انتظار و با هجوم فرهنگ غربی، در حال حاضر نیز مورد توجه زنان و دختران امروز ایران قرار گرفته و استقبال شایانی از پوشاک تهیه شده از این طرح ها در بازار ایران صورت پذیرفته و امیدها را برای آینده نگه داشتن این هنر، افزایش داده است. بازار پوشاک زنانه حال حاضر ایران به تازگی این هنر زیبا و چشم نواز را مورد توجه قرار داده و امروزه طرح های متنوعی از این هنر را بر روی البسه زنانه به خصوص انواع مانتو مشاهده می کنیم. استقبال بازار و بانوان امروزی ایرانی از این طرح ها بسیار زیاد است و برندهای معروف حوزه پوشاک بانوان در مدل های حال حاضر خود، به گونه ای کاملا هنرمندانه از نقش ها و طرح های سوزن دوزی بلوچ استفاده کرده و این هنر اصیل و انتزاعی بتدریج جایگاه خود را در میان انواع و اقسام مدل های تقلیدی غرب و شرق که بازار ایران را تحت تاثیر قرار دادند، یافته است.

کلمات کلیدی:

سوزن دوزی، بلوچ، نقوش، پوشاک امروزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2092208>

